

Pedagogisch beleid

Kinderopvang Kikker Rik

Inhoud

Voorwoord.....	4
Algemeen	5
Missie.....	5
Visie.....	5
Pedagogisch beleid: Wat is dat?.....	5
Pedagogische visie.....	6
De waarde van kinderopvang	6
De indeling en inrichting van de ruimte	6
Type opvang	7
Omvang en de leeftijdsopbouw van de stamgroep	7
Ondersteuning en vervanging van pedagogisch medewerkers.....	8
Achterwacht en andere aanwezigen	8
Drie-uursregeling.....	8
Vierogenprincipe.....	8
Meldcode	9
Pedagogiek	9
Pedagogische kwaliteit	9
Vier pedagogische doelen	9
Fysieke en emotionele veiligheid	9
Persoonlijke competentie	10
Sociale competentie	11
Overdracht van normen en waarden.....	11
Pestgedrag	12
Kinderen	13
Competenties van kinderen.....	13
Spelen	13
Vrije tijd	13
Relaties in de groep	14
Autonomie	14
Kinderparticipatie	14
Leren en ontwikkelen	15
Medewerkers	16
De pedagogisch medewerker.....	16

Stagiaires	16
Oproepkrachten.....	16
Mentorschap	16
Interactievaardigheden.....	17
Observeren en volgen	17
Spel en activiteitenbegeleiding	18
Ouders.....	19
Samenwerken met ouders	19
Communicatie	19
Oudercommissie.....	19
Klachtenregeling ouders en oudercommissie	20
Locatie.....	21
Organisatie van een locatie.....	21
Wennen, begroeten en afscheid nemen	21
Eten en drinken.....	21
Dagritme	21
Rituelen en regels.....	22
Indeling en inrichting binnen- en buitenruimtes	22
Samenwerking met derden	22
Kinderdagverblijf specifiek	23
Overgangsmomenten	23
Samen spelen en samen leven	23
Bewegen en zintuiglijk waarnemen	23
Communicatie en taal.....	24
Voorschoolse educatie	24
Zindelijk worden	24
Slapen	24

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang Kikker Rik.

Het beleidsplan beschrijft de pedagogische visie en uitgangspunten van Kinderopvang Kikker Rik. Dit plan beschrijft de manier waarop de organisatie opgroeiende kinderen opvangt, waarbij het stimuleren en ondersteunen van de kinderen centraal staat.

Het beleidsplan is de basis voor zowel het kinderdagverblijf als buitenschoolse opvang.

Naast het beleidsplan heeft iedere opvang een eigen pedagogisch werkplan waarin de werkprocessen per opvangsoort specifiek zijn uitgewerkt.

Het beleidsplan is geen vaststaand gegeven, maar blijft zich in de loop der tijd ontwikkelen, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe pedagogische inzichten of signalen vanuit de branche kinderopvang. Het pedagogisch beleid wordt ten minste één keer per drie jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Algemeen

Missie

Kinderopvang Kikker Rik biedt kwalitatief hoogstaande en pedagogisch verantwoorde kinderopvang aan kinderen in de leeftijd van nul tot twaalf. Deze opvang vindt plaats in een veilige en uitdagende speel- en leeromgeving waarbij ruimte voor ontwikkeling en de eigenheid van ieder kind centraal staan.

Visie

Kinderopvang Kikker Rik creëert ruimte voor nieuwe uitdagingen en streeft naar een efficiënte inzet van middelen. Hierbij wordt ingespeeld op de huidige organisatie- en marktontwikkeling. Klant-, resultaat- en kwaliteitgerichtheid ziet de organisatie als belangrijke uitgangspunten om te komen tot kwalitatief hoogstaande en pedagogisch verantwoorde kinderopvang.

Pedagogisch beleid: Wat is dat?

Het begrip 'pedagogiek' betekent letterlijk: De wetenschap van het opvoeden en onderwijzen van kinderen. Een vrije en praktische vertaling gericht op de kinderopvang zou kunnen zijn: De omgang met kinderen. Iedere kinderopvangorganisatie heeft een eigen visie op de omgang met kinderen.

In dit beleidsplan beschrijven wij onze visie op de omgang met kinderen. Ons beleid is gebaseerd op de vier competenties die in de Wet Kinderopvang genoemd zijn. Het algemeen pedagogisch beleid is zo geschreven dat het een goede basis vormt voor zowel kinderdagopvang als buitenschoolse opvang van Kinderopvang Kikker Rik. Kinderopvang Kikker Rik staat samen met de medewerkers voor respect tegenover elkaar, openheid, persoonlijke communicatie, geborgenheid, veiligheid en een vertrouwde omgeving. Die veilige en vertrouwde omgeving dient als een thuis voor de kinderen en voor hun ouders.

Het pedagogisch beleid van Kinderopvang Kikker Rik is gebaseerd op:

- Het Landelijk pedagogisch kader kindercentra
- Pedagogische kaders kindercentra 0-4 jaar en 4-12 jaar (Nederlands Curriculum) zijn een initiatief van het Landelijk pedagogienplatform kinderopvang
- Uitgangspunten van de Wet op de Kinderopvang
- Uitgangspunten van het Convenant Kwaliteit in de kinderopvang
- Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang BOiNK, de Branchevereniging

Pedagogische visie

De pedagogische visie van Kinderopvang Kikker Rik is gebaseerd op de vier opvoedingsdoelen die genoemd worden in de Wet kinderopvang (2005):

- Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
- Het stimuleren van persoonlijke competenties;
- Het stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties;
- De overdracht van normen en waarden.

Een belangrijk doel van Kinderopvang Kikker Rik is om kinderen te stimuleren zich op hun eigen wijze en in hun eigen tempo te ontwikkelen tot zelfstandige individuen vol zelfvertrouwen en eigenwaarde.

Hierbij wordt in de eerste plaats gestreefd naar een klimaat waar de kinderen zich veilig en geborgen voelen, waar ruimte is voor persoonlijke aandacht en rekening wordt gehouden met de behoeftes van elk kind. Tegelijkertijd wordt het kind gestimuleerd om mee te doen met het dagelijkse leefritme van de groep en zich hieraan aan te passen. De pedagogisch medewerkers bouwen aan een vertrouwensrelatie met de kinderen. Deze vertrouwensrelatie dient als fundament om de wereld te (durven) ontdekken.

Eén van de belangrijkste voorwaarden om een vertrouwensrelatie op te kunnen bouwen is respect hebben voor ieder kind.

Respect hebben voor kinderen houdt in dat pedagogisch medewerkers rekening houden met de belevingswereld van kinderen en de mening van een kind serieus nemen.

Kinderen krijgen van de pedagogisch medewerkers de vrijheid en de ruimte om zoveel mogelijk zelfstandig te doen en te bedenken.

De waarde van kinderopvang

Kinderen profiteren van de toegevoegde waarde van samenzijn in een groep. De kinderen hebben binnen de opvang de kans om essentiële vaardigheden te oefenen, zoals het aangaan van vriendschappen, het oplossen van conflicten, het experimenteren met solidariteit of verdraagzaamheid en het leren omgaan met verantwoordelijkheden. Dit bevordert de sociale vaardigheden van de kinderen.

Spelen met andere kinderen helpt hen om relaties met anderen aan te gaan. In rollenspel, het 'doen alsof' spel, kunnen kinderen bijvoorbeeld verschillende rollen uitproberen. In spelletjes met spelregels leren kinderen zich aan de regels te houden. Kinderen leren, naarmate zij ouder worden, dat de wereld groter is dan alleen het eigen thuis of de eigen familie. Kinderen die gewend zijn aan dagopvang en buitenschoolse opvang en zich daar veilig en vertrouwd voelen, bouwen veel zelfvertrouwen op door gaandeweg de steeds grotere wereld om hen heen te ontdekken. Alleen naar een plek (durven) gaan waar je geaccepteerd wordt geeft het kind de mogelijkheid om zich zelfstandig te ontplooien.

De indeling en inrichting van de ruimte

Binnen Kinderopvang Kikker Rik zijn de ruimtes waar de kinderen verblijven divers ingericht naar gelang het gebruik van de ruimte. Omdat iedere leeftijdsgroep eigen eisen stelt aan de ruimte, wordt bij de inrichting rekening gehouden met de leeftijdsspecifieke behoeftes van de kinderen. Zo is bij de inrichting van de slaapruidten van de jongste kinderen rekening gehouden met de behoefte aan rust. Bij de groepsruimten van de peuters is daarentegen rekening gehouden met de behoefte aan zelfstandigheidbevordering door bijvoorbeeld speelgoedbakken op kinderhoogte aan te bieden. De groepsruimtes hebben allen een heldere en overzichtelijke structuur en bieden, door de groepsruimten in verschillende hoeken op te delen, goede basis voor het creëren van speelsituaties. Inspirerende en aantrekkelijke materialen zorgen er voor dat kinderen op alle ontwikkelingsgebieden kunnen experimenteren. De vaste basisopstelling van materialen en speelgoed maken dat kinderen in korte tijd vertrouwd raken met de omgeving en weten waar zij mee kunnen spelen.

Type opvang

Wat betreft de groeps grootte en leeftijdsopbouw van groepen volgt kinderopvang Kikker Rik de richtlijnen in de Wet Kinderopvang. In de ouderinformatie en de pedagogische werkplannen is beschreven hoe de samenstelling er voor elke groep afzonderlijk uitziet.

Omvang en de leeftijdsopbouw van de stamgroep

De maximale omvang en de leeftijdsopbouw van de stamgroep in de kinderopvang is als volgt:

Leeftijd kind	Beroepskracht/kind-ratio kinderdagopvang	Maximale groeps grootte
0 - 1 jaar	4 kinderen per pedagogisch medewerker	12 kinderen
1 - 2 jaar	5 kinderen per pedagogisch medewerker	16 kinderen
2 - 3 jaar	6 kinderen per pedagogisch medewerker	16 kinderen
3 - 4 jaar	8 kinderen per pedagogisch medewerker	16 kinderen
4 - 12 jaar	10 kinderen per pedagogisch medewerker	20 kinderen
8- 12 jaar	10 kinderen per pedagogisch medewerker	30 kinderen
8 - 12 jaar	15 kinderen per pedagogisch medewerker en 1 extra volwassene	30 kinderen

Ieder kind maakt deel uit van een stamgroep waarbij een open deuren beleid mogelijk is. Elke stamgroep heeft een eigen vertrouwde stamgroepsruimte en vaste pedagogisch medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de begeleiding van het kind. Zij zijn ook het aanspreekpunt voor de ouders.

Een stamgroep kan horizontaal of verticaal zijn, dit hangt af van de leeftijdsopbouw van de kinderen. In het pedagogisch werkplan staat vermeld hoe de groepssamenstelling is opgebouwd.

Op elke stamgroep is de beroepskracht/kind-ratio van kracht. Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt de beroepskracht/kind-ratio bepaald door het maximale aantal kinderen per leeftijdscategorie. Voor het deelnemen aan onderstaande activiteiten is het gebruikelijk dat de kinderen hun eigen stamgroepsruimte verlaten.

De kinderen verlaten de eigen stamgroep voor:

- Gezamenlijke thema-activiteiten
- Creatieve activiteiten
- Muziekactiviteiten
- Spelactiviteiten
- Educatieve activiteiten
- Buitenactiviteiten

Indien kinderen bij activiteiten de stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per beroepskracht van toepassing, ten aanzien van het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. Voor buitenschoolse opvang geldt de volgende regel: één pedagogisch medewerker per tien (aanwezige) kinderen.

De stamgroep wordt tevens verlaten in onderstaande genoemde situaties:*

- Wanneer een kind een leeftijd heeft bereikt dat het van stamgroep gaat veranderen en gaat kennismaken op de nieuwe groep;
- Wanneer er sprake is van een lage bezetting op de groep(en), bijvoorbeeld tijdens vakantieperioden of studiedagen;
- Wanneer er door de ouders extra opvang is aangevraagd en dit, rekening houdend met de BKR, niet op de stamgroep te realiseren is.
- Indien er niet direct plaats is op de aangevraagde dagen of een gedeelte daarvan, wordt dit bij de aanmelding met de ouders besproken. Op een dergelijk moment wordt de mogelijkheid geboden om buiten de stamgroep om met de opvang te starten. Deze afwijking van de stamgroep en de duur daarvan worden in het contract vastgelegd;
- Bij het samen openen en sluiten aan het begin en het einde van de dag;
- Bij calamiteiten zoals bijvoorbeeld een eventuele ontruiming.

* Indien er van de stamgroep wordt afgeweken, behalve wanneer het een activiteit betreft, wordt dit vooraf aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt ouders om toestemming gevraagd.

Ondersteuning en vervanging van pedagogisch medewerkers

Iedere stamgroep heeft dagelijks eigen vaste pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid van een medewerker door bijvoorbeeld ziekte of verlof, is het nodig dat iemand anders de werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet van medewerkers kan veelal intern vervanging geregeld worden. Daarnaast bestaat er een pool van vaste oproepkrachten die incidenteel gevraagd kunnen worden te komen werken. Op deze manier is gegarandeerd dat ook bij afwezigheid van een vaste pedagogisch medewerker, de kinderen in vertrouwde handen zijn. Net als de vaste medewerkers beschikken ook de oproepkrachten over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de kwalificaties om te werken als pedagogisch medewerker.

Achterwacht en andere aanwezigen

Wanneer een pedagogisch medewerker alleen op een locatie werkt kunnen er situaties voordoen waarbij assistentie gewenst is. Voor situaties, waarbij geen spoedeisende hulp nodig is, is een achterwachtregeling opgesteld. De achterwacht is een persoon die binnen 15 minuten aanwezig kan zijn bij calamiteiten. Dit kan een medewerker van een andere locatie zijn of iemand van een andere organisatie (trainer, leerkracht, schooldirectie, conciërge). De achterwachtregeling is opgenomen in het veiligheidsbeleid van de organisatie.

Drie-uursregeling

Kinderopvang Kikker Rik hanteert bij het plannen van pedagogisch medewerkers de drie-uursregeling. De drie-uursregeling is opgenomen in de Kwaliteitsregels Kinderopvang en houdt in dat bij hele dagopvang op bepaalde tijdstippen tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet worden. Op een hele dag mag er maximaal 3 uur tijdelijk minder personeel ingezet worden. Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn tijdens die 3 uur

Bij de buitenschoolse opvang kan gedurende de reguliere schoolweken maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de beroepskracht/kindratio is vereist. Tijdens dit half uur is minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig. Op tijdstippen dat een medewerker alleen op locatie is, is de achterwachtregeling van kracht.

Vierogenprincipe

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Gunning wordt in de opvang van kinderen van 0-4 jaar en in geval van kleinschalige BSO locaties (tot 6 kinderen) gewerkt met het zogenaamde 'vierogenprincipe'. Het vierogenprincipe houdt in dat medewerkers niet alleen op de groep mogen staan, zonder dat er op elk moment een

andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of mee te luisteren. Om aan het vierogenprincipe te voldoen zijn maatregelen genomen zoals het samenvoegen van groepen aan het begin en einde van de dag.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen Kinderopvang Kikker Rik wordt een meldcode gehanteerd. Deze meldcode is gebaseerd op de basis meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, opgesteld in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Via een stappenplan wordt aangegeven hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Hiernaast bevat de meldcode een route van hoe te handelen bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht. Tevens staat in de meldcode beschreven wie per stap verantwoordelijkheid draagt voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat. Als laatste is in de meldcode een sociale kaart en de signalenlijsten opgenomen (zie [Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)).

Pedagogiek

Pedagogische kwaliteit

Op iedere locatie vinden op regelmatige basis verschillende overlegvormen plaats waarbij gedeeltes uit het pedagogisch beleid besproken en geëvalueerd worden. Zo zorgt de organisatie ervoor dat iedere medewerker het beleid kent en gebruikt in het werk. Naast de medewerkers worden ook de ouders betrokken bij het pedagogisch beleid. Via een vertegenwoordiging vanuit de ouders, de oudercommissie, wordt feedback gegeven op het beleid. Daarnaast worden alle wijzigingen in het pedagogisch beleid, voor het definitief maken, ter advies voorgelegd aan de oudercommissie van iedere locatie.

Vier pedagogische doelen

Kinderen worden geboren met een enorm vermogen en motivatie om te leren en zich te ontwikkelen in de interactie met hun sociale omgeving. Deels ligt deze ontwikkeling genetisch vast, deels wordt deze bepaald door de omgeving. Volwassenen hebben een grote invloed op deze ontwikkeling. Zij voeden het kind op en zij begeleiden de ontwikkeling en het leren.

Sinds 2005 staan de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang in de wet Kinderopvang. Deze doelen zijn het centrale uitgangspunt voor het dagelijkse werk op de groep. Hieronder volgt een uitsplitsing van de doelen en de vertaling naar de werkwijze binnen Kinderopvang Kikker Rik.

I. Fysieke en emotionele veiligheid

Fysieke en emotionele veiligheid zijn basisvoorwaarden voor de ontwikkeling van ieder kind. Onder fysieke veiligheid wordt de veiligheid van de binnen- en buitenruimtes en speelmaterialen verstaan.

Op de groepen wordt een balans gezocht tussen veiligheid en uitdaging voor de kinderen. Een te grote nadruk op fysieke veiligheid staat de zelfstandigheid en vrijheid van een kind in de weg.

De pedagogisch medewerkers leren kinderen om te gaan met de consequenties en risico's van hun eigen gedrag. Wat wel of niet als gevaarlijk voor kinderen wordt beschouwd, hangt af van de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Naarmate kinderen ouder worden en begrijpen wat de consequenties van hun handelen zijn, praten de pedagogisch medewerkers met de kinderen over gevaren en maken zij hierover afspraken met elkaar. Als kinderen de gevaren gaan begrijpen en zich goed houden aan afspraken, kunnen de grenzen steeds meer verruimd worden. Zo leren de kinderen omgaan met gevaren.

Met het oog op de fysieke veiligheid wordt van iedere medewerker een constante alertheid verwacht. Naast de dagelijkse controle, voert iedere locatie en groep ten minste

één keer per jaar een risico inventarisatie uit. Bij deze risico-inventarisatie worden de potentiële risico's bekeken en gewaardeerd op basis van risico voor het kind. Aan de hand van de inventarisatie wordt een actieplan opgesteld waarin het beleid en de betreffende risico's behandeld wordt. Daarnaast wordt een veiligheid- en gezondheidsverslag gemaakt, dat een beeld geeft van de in totaal genomen maatregelen om de risico's te reduceren. De GGD-rapporten zijn te vinden op de website van kinderopvang Kikker Rik.

Onder emotionele veiligheid wordt verstaan dat het kind zich veilig en vrij voelt, zodat het zichzelf durft te zijn. Deze emotionele veiligheid biedt het kind vertrouwen om de wereld om

zich heen te durven ontdekken, te experimenteren en zich als persoon te ontwikkelen.

De pedagogisch medewerkers scheppen een klimaat waarbinnen ieder kind zich veilig en geborgen voelt. Dit doen zij door zich te richten op de interesses van het kind en kindgericht te handelen en zich bewust wel of niet actief op te stellen.

Door het inzetten van vaste medewerkers per stamgroep raken kinderen snel vertrouwd met deze medewerkers. Ieder kind maakt deel uit van een eigen stamgroep waar het bekend is met de andere kinderen van de groep. Binnen de vaste groep heeft het kind de ruimte om vertrouwde relaties met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers aan te gaan. Bij het kinderdagverblijf, indien gewenst ook bij de buitenschoolse opvang, gaat aan de overgang naar een volgende groep een wenperiode vooraf. Het kind kan kennis maken met de kinderen en de pedagogisch medewerkers van de volgende groep. De pedagogisch medewerkers communiceren met kinderen op een respectvolle wijze en geven elk kind de nodige aandacht, zodat het kind zich geaccepteerd en competent voelt. Door positieve aandacht en waardering aan de kinderen te geven en hen eventueel te corrigeren of te ondersteunen waar nodig, scheppen de pedagogisch medewerkers een open en veilige sfeer binnen de groep.

Ook het mentorschap speelt een belangrijke rol in het bevorderen van een gevoel van veiligheid bij kinderen. Ieder kind heeft een eigen mentor die zich vanaf het eerste begin ontfermt over het kind en zorgt dat het kind kennismakt met de ruimte, de huisregels, de overige pedagogisch medewerkers en de andere kinderen binnen de groep. Geleidelijk aan leert het kind op deze manier omgaan met de groepsnormen en het dagritme.

Met het oog op een betere signaleringsfunctie is de mentor altijd verantwoordelijk voor de 'grote lijnen' van de aan de mentor toevertrouwde kinderen. In de kindbesprekingen die per groep gehouden worden vindt op regelmatige basis gestructureerd overleg plaats waarbij het gedrag en ontwikkeling van individuele kinderen en groepsinteracties centraal staan.

Voor het systematisch volgen van de ontwikkeling van ieder kind wordt gebruik gemaakt van een kindvolgsysteem. Op de kinderdagverblijf worden ouders/verzorgers elk half jaar uitgenodigd voor een gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Op de buitenschoolse opvang worden ouders/verzorgers voor een gesprek over de ontwikkeling jaarlijks uitgenodigd. Bij zorgen rondom een kind worden ouders tussentijds uitgenodigd voor één of meerdere extra gesprekken,

II. Persoonlijke competentie

Ontwikkeling van persoonlijke competentie is het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen. Net zoals praten, denken en bewegen is het voor kinderen belangrijk dat zij zich deze vaardigheden eigen maken. Door ieder kind te laten merken dat het gezien en geaccepteerd wordt en met de kinderen mee te leven, naar hen te luisteren en er voor ieder kind te zijn, versterken de pedagogisch medewerkers het zelfvertrouwen van de kinderen en hun vertrouwen in de omgeving. De communicatie tussen pedagogisch medewerkers en de kinderen is er op gericht dat kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een pedagogisch medewerker die een kind vraagt om samen de tafel te dekken. Tijdens het tafeldekken kan de pedagogisch medewerker op een speelse manier aan het kind vertellen wat er gebeurt. Na afloop geeft de pedagogisch medewerker het kind een complimentje omdat het het kind geholpen heeft met tafeldekken.

Een ander voorbeeld is wanneer een pedagogisch medewerker aangeeft dat de kinderen hun jassen mogen aantrekken om buiten te spelen. Op zo'n moment helpen de oudere kinderen de jongere met het aantrekken van de jassen. De pedagogisch medewerker begeleidt dit proces en kan na afloop een kind een compliment geven omdat het zelf de eigen jas heeft aangetrokken of een kind een compliment geven omdat het een jonger kindje geholpen heeft.

Het gevoel van competent zijn wordt bij de kinderen vergroot door hen regelmatig de mogelijkheid te geven zelf keuzes te maken. De kinderen op de buitenschoolse opvang krijgen bijvoorbeeld gedeeltelijk de verantwoordelijkheid voor de indeling van de middag. Zij worden dan gestimuleerd een activiteit te bedenken die aan een aantal voorwaarden voldoet. De kinderen leren zo om hun eigen wensen en die van anderen samen te voegen en met alle wensen rekening te houden bij het kiezen van een activiteit. De pedagogisch medewerkers geven gedurende de dag de kinderen tal van uitdagingen die kinderen in staat stellen zich vaardigheden eigen te maken en te ontdekken waar de eigen grenzen liggen.

III. Sociale competentie

De beste voorbereiding op leven in onze samenleving is het samenleven in een groep al op jonge leeftijd te ervaren. De kinderen komen binnen de kinderopvang al jong in aanraking met andere kinderen van uiteenlopende leeftijden en met verschillende volwassenen. Zij ervaren wat het betekent deel uit te maken van een stamgroep. Kinderen vinden het prettig deel uit te maken van een groep mits zij zich veilig voelen. Daarom wordt er veel aandacht besteed aan het stimuleren van onderlinge relaties en het elkaar positief benaderen.

Vaak zal het kind in de ruimte van de eigen stamgroep verblijven, waar elk kind zijn eigen plek inneemt. De stamgroep fungeert als het ware als thuisbasis. Door af en toe ook elders binnen de locatie te spelen of buiten te spelen samen met andere kinderen, neemt een kind binnen de groep verschillende posities in. Door soms bij de jongste groep kinderen in een groep te horen en op een ander moment bij de oudste groep kinderen, wordt het kind in de gelegenheid gesteld steeds vanuit een verschillende positie sociale kennis en vaardigheden op te doen.

De pedagogisch medewerkers spelen bij dit alles een belangrijke rol. Zij creëren een wij-gevoel binnen de groep, wat een veilig gevoel geeft. Door de kinderen te stimuleren belangstelling voor elkaar te hebben, wordt de basis gevormd voor het ontstaan van sociale relaties tussen de kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers geven zelf het goede voorbeeld waarbij zij sociale gebeurtenissen verwoorden en aan de kinderen uitleggen waarom bepaald gedrag belangrijk is. De nadruk wordt gelegd op het positief omgaan met elkaar en het leren aangeven van de eigen grenzen door middel van 'Stop-Hou op' methode. Bij conflicten tussen kinderen onderling, begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen bij het zelf zoeken naar een oplossing of door een ruzie bespreekbaar te maken.

IV. Overdracht van normen en waarden

De kinderopvang kan gezien worden als mini samenleving waar alle thema's voorkomen die ook in de samenleving spelen, zoals de omgang met verschillen in talent, macht, status, culturele achtergrond en voorkeuren. Kinderen komen binnen de kinderopvang andere kinderen tegen die anders zijn en anders doen dan ze gewend zijn. Iedereen is verschillend. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen van jongs af aan in het zien van overeenkomsten en het leren omgaan met deze verschillen waardoor kinderen later gemakkelijker hun weg vinden in de een diverse samenleving.

Bij het overdragen van normen en waarden door de pedagogisch medewerkers is er ook aandacht voor cultuur in bredere zin, bijvoorbeeld oog en waardering krijgen voor culturele uitingen zoals muziek of kunst.

Binnen de buitenschoolse opvanglocaties stellen de pedagogisch medewerkers samen met de kinderen van 8 jaar en ouder, de omgangsregels vast. De kinderen krijgen veel ruimte voor het geven van een eigen mening en er wordt een beroep gedaan op hun eigen gevoel voor verantwoordelijkheid. Op een speelse manier wordt ongewenst gedrag

van kinderen omgebogen naar gewenst gedrag door hen feedback te geven op gedrag dat afwijkt van de geldende regels, afspraken en de omgangsvormen.

Pestgedrag

Het is belangrijk dat kinderen zich binnen de opvang veilig en prettig voelen. De pedagogisch medewerkers trachten een beschermde omgeving te creëren waarbinnen kinderen zich veilig en geborgen voelen. Door kinderen het 'stop hou op principe' aan te leren, leren kinderen aan te geven wanneer zij bepaald gedrag van een ander kind niet prettig vinden. De ander weet dat de grens bereikt is. Kinderen leren op deze manier rekening met elkaar te houden.

Naast het 'stop hou op principe' gelden er algemene omgangsregels en zijn er bij de BSO samen met de kinderen afspraken gemaakt over hoe we met elkaar horen om te gaan. In het pestprotocol staan omgangsregels omschreven en hoe men dient te handelen bij structureel en grensoverschrijdend gedrag.

Kinderen

Competenties van kinderen

Het stimuleren van de persoonlijke en de sociale competenties zijn twee van de vier basisdoelen die in de Wet Kinderopvang genoemd worden. Naast het stimuleren van deze competenties wordt er ook ruim aandacht besteed aan de ontwikkeling van overige competenties zoals de motorische, de zintuiglijke, de cognitieve, de communicatieve en de kunstzinnige competenties. Het ervaren van emotionele veiligheid is hierbij de basisvoorwaarde. Alleen wanneer een kind zich veilig voelt, het energie heeft om te leren en zich te ontwikkelen. Competenties zoals het ontwikkelen van respect en verantwoordelijkheidsgevoel naar zichzelf en naar de omgeving toe, het zelfstandig leren denken en handelen en het maken van eigen keuzes worden binnen de dagelijkse routine geoefend. Kinderen leren bijvoorbeeld om conflicten op een constructieve wijze op te lossen en om te gaan met onderlinge verschillen tussen mensen. Met deze basisvaardigheden zullen zij later hun eigen plek kunnen vinden in de maatschappij.

Spelen

Spelen is van essentieel belang in de ontwikkeling van kinderen. Naast plezier maken is spelen ook belangrijk bij het verwerken van emoties, beweging, het ontwikkelen van sociale relaties en creatief bezig zijn. Spel legt een verbinding tussen de echte wereld en de innerlijke wereld van het kind. Het stelt het kind in staat grip te krijgen op de eigen emoties en op eventuele onvoorspelbare gebeurtenissen in de omgeving. Door het uitspelen van eigen gevoelens en fantasieën zijn kinderen beter in staat om ervaringen te verwerken. Naarmate kinderen beter spelen en meer uitproberen worden zij veerkrachtiger.

Binnen de opvang is er veel ruimte voor spelen en worden verschillende soorten spelvormen aangeboden om de spelontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vrij spel en georganiseerd spel. Tijdens het vrije spel zijn de speelmaterialen op verschillende plaatsen vrij toegankelijk voor de kinderen. De kinderen kunnen voor het spel kiezen waar zij op dat moment behoefte aan hebben. De ruimte waarin de kinderen spelen, is ingedeeld naar de verschillende spelbehoeftes. Zo kunnen de kinderen zich uitleven met groot speelmateriaal, op het bankstel een boekje lezen of bijvoorbeeld aan tafel tekenen. De pedagogisch medewerkers betrekken zichzelf in eerste instantie niet actief bij het vrije spel maar observeren het spel en zijn in de buurt van de kinderen om zo de veiligheid en de kwaliteit van het spel te bewaken. Wanneer kinderen moeite hebben om tot spel te komen, zal de pedagogisch medewerker het spel van het kind stimuleren door ondersteuning te geven en/of het spel te verrijken.

Naast het vrije spel, waarbij kinderen eigen initiatief kunnen nemen, kunnen kinderen ook sterk profiteren van de ideeën en sturing van volwassenen bij georganiseerde activiteiten en spel. Het meedoen aan de georganiseerde activiteiten is, behalve bij uitstapjes, altijd vrijblijvend voor de kinderen. Bij het aanbieden van georganiseerde activiteiten wordt rekening gehouden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

In de schoolvakanties zijn de BSO kinderen de gehele dag op de opvanglocatie aanwezig. Het normale aanbod van activiteiten wordt bij de buitenschoolse opvanglocaties dan uitgebreid met extra activiteiten.

Vrije tijd

Kinderen bezoeken de buitenschoolse opvang in hun vrije tijd, na schooltijd en in de vakanties. Het accent ligt binnen de buitenschoolse opvang op spelen, plezier hebben, ontspannen en uitrusten. Dit alles zonder dat er eisen aan prestaties worden gesteld. Toch kunnen kinderen een heleboel leren op de buitenschoolse opvang. Hierbij valt te denken aan het alleen of samen met anderen leren maken van keuzes en het kennismaken met nieuwe activiteiten of het aanleren van nieuwe vaardigheden. Het belangrijkste aspect van het hebben van vrije tijd is de vrijblijvendheid, zelf de tijd indelen en eigen keuzes kunnen en mogen maken. Vrije tijd is niet per definitie alleen maar leuk. Soms verveelt een kind zich. Verveling kan een belangrijke pedagogische meerwaarde hebben. Het slaat de brug

naar een nieuwe activiteit, waartoe het kind zelf initiatief moet nemen. Als dat lukt heeft het kind ervaren dat het zelf iets leuks of interessants kan bedenken om te doen.

Relaties in de groep

Kinderen hebben binnen de kinderopvang niet alleen te maken met individuele andere kinderen en pedagogisch medewerkers maar zij maken ook deel uit van een groep. Kinderopvang Kikker Rik vindt het samenzijn van de kinderen een belangrijk pluspunt van kinderopvang. Al op zeer jonge leeftijd kunnen vriendschappen ontstaan. Vriendschappen dragen bij aan het mentale, emotionele en fysieke welbevinden van een kind. In de stamgroepen krijgen kinderen de gelegenheid om vertrouwde relaties en vriendschappen te vormen.

Pedagogisch medewerkers moedigen deze vriendschappen aan door kinderen te leren belangstelling voor elkaar hebben en samenspel tussen kinderen te stimuleren. Het is belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om samen te spelen zonder inmenging van volwassenen en eventuele onderlinge botsingen samen mogen oplossen. Kinderen leren in het samen spelen met elkaar allerlei sociale vaardigheden. Bovendien biedt het samen spelen met anderen kinderen kennis over zichzelf, anderen en de wereld.

Autonomie

Vanaf het eerste moment dat een baby bij Kinderopvang Kikker Rik binnenkomt is het van de pedagogisch medewerkers afhankelijk voor het vervullen van de basisbehoeftes. Naarmate kinderen ouder worden, kunnen zij zelf meer. Pedagogisch medewerkers geven kinderen daarom ondersteuning daar waar zij het nodig hebben en stimuleren hen zelf op ontdekkingsstocht te gaan wanneer dat mogelijk is. Zij laten kinderen nieuwe dingen uitproberen en leren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen, zoals speelgoed pakken, handen wassen, en brood smeren. De pedagogisch medewerkers geven kinderen de gelegenheid om plannen te maken, oplossingen te bedenken en keuzes te maken.

Wanneer het een kind lukt om zelfstandig een probleem op te lossen zal het trots zijn op zichzelf en een positief gevoel over zichzelf krijgen. Het kind zal hierdoor gemotiveerd raken om de volgende keer weer zelf iets nieuws uit te proberen. Door toe te passen wat het kind eerder geleerd heeft, kan het zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon die actief is en nieuwe ervaringen op wil doen.

Bij het stimuleren van de zelfstandigheid wordt door de pedagogisch medewerker rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo laten zij bijvoorbeeld dreumesen kiezen uit twee of drie mogelijkheden en kunnen oudere kinderen uit meerdere mogelijkheden kiezen. De kinderen worden gestimuleerd een eigen mening te vormen en worden serieus genomen in hetgeen zij zelf gekozen of bedacht hebben. Binnen de buitenschoolse opvang zijn zelfstandigheid en zelfredzaamheid sleutelwoorden. De kinderen krijgen, aansluitend bij hun leeftijd, steeds meer vrijheden. Vanaf de leeftijd van acht jaar, kan een zelfstandigheidcontract worden afgesloten. Dit contract wordt tussen de mentor, de ouders en het kind gesloten. Aan de hand hiervan kan het kind zelfstandig een aantal activiteiten ondernemen zoals van de buitenschoolse opvang naar school en terug lopen of zonder toezicht buiten spelen. De afspraken die met de ouders en het kind gemaakt zijn kunnen, afhankelijk van de locatie en de omgeving, per locatie verschillen.

Kinderparticipatie

Bij kinderparticipatie staat het serieus nemen van de meningen en wensen van kinderen centraal. Om kinderen van alle leeftijden mee te laten participeren, wordt op verschillende manieren gewerkt aan kinderparticipatie. Kinderparticipatie stimuleert kinderen zich te ontwikkelen tot zelfstandige individuen met zelfvertrouwen en vertrouwen in de wereld om zich heen. Zij leren op te komen voor zichzelf, te onderhandelen en leren dat hun mening er werkelijk toe doet. Kinderen worden bijvoorbeeld uitgenodigd mee te denken over thema's en de invulling van de bijbehorende activiteiten, de aanschaf van nieuwe materialen en de indeling van 'hun' ruimte.

Om kinderen van alle leeftijden mee te laten denken, wordt op verschillende manieren gewerkt aan kinderopparticipatie.

Leren en ontwikkelen

Kinderen ontdekken hun omgeving in kleine stapjes, zijn van nature nieuwsgierig en nemen informatie op. Iedere keer wanneer zij hun kennis uitbreiden, bouwen zij verder op de kennis die zij al hebben. Kinderen ontwikkelen zich in interactie met hun sociale omgeving. Iedere situatie is voor kinderen een leersituatie.

Pedagogisch medewerkers stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen door kinderen een rijke speel -leeromgeving aan te bieden, zodat zij al naar gelang hun persoonlijke behoeften met ontdekkingen bezig kunnen zijn. De kinderen ontwikkelen zich het beste door hen uitdagingen aan te bieden die net boven hun bereik liggen maar die zij samen met een volwassene wel aankunnen.

Door alle ontwikkelingsgebieden geïntegreerd aan te bieden vanuit de dagelijkse werkelijkheid, wordt aangesloten bij de belevingswereld van het individuele kind. Deze aansluiting wordt als uitgangspunt genomen bij het aanbieden van activiteiten. Langzaam wordt binnen de aangeboden activiteiten de situatie verschoven van dichtbij naar een situatie die verder van het kind af ligt waardoor kinderen een ruimere kijk op de wereld geboden wordt.

Medewerkers

De pedagogisch medewerker

Pedagogisch medewerkers zijn de spil waar het pedagogisch beleid om draait. Hun inzicht in en begrip voor kinderen en de manier waarop zij met de kinderen omgaan, bepaalt voor een groot gedeelte de kwaliteit van de opvang. Zij zijn degenen die zorgen dat kinderen zich veilig en prettig voelen, zij begeleiden de kinderen bij het leren en ontwikkelen, geven hen ruimte om nieuwe ervaringen op te doen, samen te werken en steeds zelfstandiger te worden. Positief handelen staat hierbij centraal.

Kinderopvang Kikker Rik werkt met pedagogisch goed opgeleide en bekwame medewerkers. De groepsleiding heeft minimaal MBO-opleiding. Algemeen geldt dat het diploma MBO-PW kwalificatieniveau 3 bevoegdheid geeft tot uitoefening van de functie van pedagogisch medewerker, indien dit bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) aan deze opleiding stelt. Pedagogisch medewerkers wordt op regelmatige basis scholingstrajecten aangeboden ter bevordering van de vakdeskundigheid.

Stagiairs

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang branche, kunnen jaarlijks een aantal stagiairs hun beroepspraktijkvorming doorlopen binnen kinderopvang Kikker Rik. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiairs vinden plaats onder begeleiding van pedagogisch medewerkers. Gedurende de stage worden de stagiairs voornamelijk boventalig, conform CAO-Kinderopvang ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste pedagogisch medewerkers wordt aangevuld met een stagiair. Een belangrijke voorwaarde die bij het begeleiden van stagiairs gesteld wordt, is dat de professionaliteit en de kwaliteit van de opvang gewaarborgd blijft. Deze voorwaarde en een aantal gedragsregels worden besproken met alle stagiairs vóór aanvang van hun stageperiode. Alle stagiairs moeten voor het starten een Verklaring omtrent Gedrag overleggen.

Oproepkrachten

Iedere stamgroep binnen Kinderopvang Kikker Rik heeft dagelijks eigen vaste pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid van een medewerker door bijvoorbeeld ziekte of verlof is het nodig dat iemand anders de werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet van medewerkers kan meestal intern vervanging geregeld worden. Daarnaast bestaat er een pool van vaste oproepkrachten die incidenteel gevraagd kunnen worden te komen werken.

Op deze manier is gegarandeerd dat ook bij afwezigheid van een vaste pedagogisch medewerker, de kinderen in vertrouwde handen zijn. Net als de vaste medewerkers beschikken ook de oproepkrachten over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de kwalificaties om te werken als pedagogisch medewerker.

Interactievaardigheden

De basis van de pedagogische werkwijze binnen Kinderopvang Kikker Rik is terug te vinden in het positief handelen van de pedagogisch medewerkers. Het positief handelen wordt gevormd door zes onderstaande belangrijke interactievaardigheden:

- Het bieden van emotionele ondersteuning;
- Respecteren van de autonomie;
- Leiding geven en structuur bieden;
- Informatie en uitleg geven;
- Interactie in de groep begeleiden;
- Het stimuleren van de ontwikkeling.

Met deze zes interactievaardigheden heeft de pedagogisch medewerker alles in zich waar kinderen behoefte aan hebben. De zorg voor veiligheid en welbevinden, autonomie en participatie, spelen, leren en sociale relaties.

Bij de interactievaardigheden zijn communicatieve vaardigheden zoals luisteren naar en praten met kinderen, positief gedrag bevorderen, grenzen stellen en conflicten begeleiden van groot belang. Deze vaardigheden brengen verdieping in het contact met kinderen en helpt hen te leren vertrouwen op zichzelf (zelfvertrouwen) en op anderen. Niet alleen de individuele interacties zijn belangrijk, maar zeker ook de interacties van de groep als geheel (de groeps sfeer). Kinderen ontwikkelen zich het beste bij een plezierige sfeer in de groep, met vooral positieve interactie tussen de kinderen onderling. Het werken met voldoende vaste pedagogisch medewerkers per groep en het vormen van kindgroepen met een vaste kern worden hierbij als uitgangspunten genomen. Deze uitgangspunten worden vaak aangeduid met de termen groeps grootte, beroepskracht-kindratio en groepsstabiliteit.

Observeren en volgen

Om de ontwikkeling van alle kinderen te kunnen volgen, speelt 'observeren en volgen' een belangrijke rol bij het pedagogisch handelen. Door te observeren kunnen pedagogisch medewerkers tegemoet komen aan de verschillen tussen kinderen en zo sensitief responsief reageren op deze verschillen. Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen op twee manieren: de dagelijkse en de systematische observatie. De dagelijkse observatie vindt plaats tijdens spel en overige momenten op de dag en is gericht op wat een kind vanuit zichzelf doet.

De systematische observatie vindt plaats met behulp van observatielijsten, het kindvolgsysteem.

De pedagogisch medewerkers kunnen een meer algemene of een meer gerichte observatie uitvoeren. Bij een gerichte observatie gaat het om het observeren van een specifiek aspect bij een specifiek kind. Voorbeelden van onderwerpen voor een gerichte observatie zijn de taalontwikkeling van een kind in de omgang met andere kinderen, de grove motoriek tijdens het bewegen of het gedrag van een kind tijdens vrij spel. Bij een specifieke observatie wil een pedagogisch medewerker meer informatie over een specifiek aspect. Bij een meer algemene observatie brengt de pedagogisch medewerker algemeenheden van een kind in kaart.

Het doel van het observeren is om wat betreft begeleiding en materialen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de ontwikkeling, behoeftes en interesses van het kind. Door observatie kunnen ook ontluikende problemen vroegtijdig onderkend en opgelost worden. Wanneer een pedagogisch medewerker twijfelt of de doorgaande ontwikkelingslijn wel doorgang vindt zal dit in eerste instantie besproken worden met de directe collega en vervolgens met de locatieverantwoordelijke. Indien nodig bewaakt de locatieverantwoordelijke dit proces. Samen met de mentor van het kind worden de bevindingen doorgesproken. Om te kijken of er verdere stappen moeten worden ondernomen wordt er een gesprek met de ouders gepland. In dit gesprek wordt er naar de ervaringen van de ouders gevraagd en eventueel gekeken of ouders openstaan voor verdere professionele begeleiding zoals bijvoorbeeld een logopedist, de KNOarts of observatie door een orthopedagoog. Een andere mogelijkheid is dat in overleg met de ouders en pedagogisch medewerker eerst een stappenplan opgesteld wordt dat na enkele weken wordt geëvalueerd alvorens andere stappen worden ondernomen. Daarnaast heeft de kinderopvang de plicht om te signaleren op vermoedens van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Hiervoor is het protocol Meldcode opgesteld dat als inblikexemplaar beschikbaar is op de locatie.

Spel- en activiteitenbegeleiding

In iedere groep worden er op de leeftijd en ontwikkeling afgestemde spelmogelijkheden en activiteiten aangeboden aan de kinderen. Zo worden de kinderen op het juiste niveau gestimuleerd in hun ontwikkeling.

De kinderen kunnen meedoen aan georganiseerd spel en activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden aangeboden maar kunnen er ook voor kiezen zelfstandig te spelen en op deze wijze hun eigen spel ontplooiën.

Ieder kind kan op deze manier voor de spelsoort kiezen waar het behoefte aan heeft.

De keuze van een activiteit wordt, indien mogelijk, mede door de inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. In het activiteiten aanbod van de pedagogisch

medewerkers komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod hierbij wordt bovendien onderscheid gemaakt tussen:

- Structurele activiteiten (dit zijn de dagelijkse bezigheden)
- Langer lopende thema's en eenmalig aanbod (workshop, uitje)

Ouders

Samenwerken met ouders

Wanneer ouders/verzorgers hun kinderen naar een kinderopvangorganisatie brengen geven zij een deel van de zorg voor hun kinderen uit handen. De zorg thuis en binnen de kinderopvang dient in het belang van het kind zo goed mogelijk op elkaar afgestemd te worden. Hiervoor is een goed contact en goede communicatie tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers onontbeerlijk. Om een kind goed te kunnen verzorgen, op te voeden en te stimuleren in de ontwikkeling, moet bekend zijn wat de specifieke behoeften zijn van ieder kind en wat er in een kind omgaat. Ook is het belangrijk om te weten wat de belevingswereld van het kind is. Ouders/verzorgers kennen hun eigen kind het beste en zijn daarmee de belangrijkste bron van informatie. Ouders zijn dan ook de belangrijkste samenwerkingspartners van kinderopvang Kikker Rik.

Een positieve band tussen pedagogisch medewerker en ouders maakt dat de kinderen zich in veilige handen voelen binnen de kinderopvang.

De pedagogisch medewerkers streven naar een open informatieoverdracht waarbij een uitwisseling van ervaringen, verwachtingen, gewoonten in de groep, ideeën en eventuele opvoedingstips belangrijk is. Bij eventuele sprake van onduidelijkheid over het pedagogisch handelen lichten de pedagogisch medewerkers hun werkwijze aan ouders toe. De pedagogisch medewerkers kunnen niet aan alle individuele unieke wensen van ouders voldoen.

Communicatie

Naast het opbouwen van een warme en vertrouwde relatie met kinderen vindt kinderopvang Kikker Rik het belangrijk te bouwen aan een vertrouwensrelatie met ouders. In alle contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders is er sprake van tweerichtingsverkeer. Samen met de ouders wordt de zorg en opvoeding van de kinderen gedeeld. Door ouders goed te informeren wordt gestreefd naar een open en betrokken relatie met ouders. In de samenwerking met ouders kent kinderopvang Kikker Rik naast informele gesprekken ook vaste contactmomenten met ouders:

- Het [intakegesprek](#) voor aanvang van de opvang;
- De dagelijkse breng- en haalcontacten met dagelijks overdrachtmoment;
- Op het mededelingenbord staan dagelijks berichten en een overzicht van activiteiten welke die dag gedaan zijn;
- Minimaal vier keer per jaar een nieuwsbrief over de activiteiten van de kinderopvang;
- Een jaarlijks voortgangsgesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen;
- Een jaarlijkse ouderavond;
- Diverse activiteiten voor en door ouders en kinderen;

Het kinderdagverblijf kent naast de bovengenoemde contactmogelijkheden nog extra communicatiemomenten met ouders. Tijdens de speelinloop aan het begin van de dag hebben ouders de gelegenheid om samen met hun kind op de groep te spelen.

Oudercommissie

Een oudercommissie bestaat uit een aantal ouders. De oudercommissie behartigt de belangen van ouders en kinderen. Daarbij denken ze met het management mee over een verdere ontwikkeling en verbetering van de pedagogische kwaliteit van de organisatie. De belangrijkste verantwoordelijkheid van de oudercommissie is om de kwaliteit van de opvang te bewaken en te bevorderen door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan de directie van de opvang. Hiervoor zijn adviesrechten vastgelegd in de Wet kinderopvang.

De totstandkoming, benoemingsprocedure, werkwijze, adviesrechten en overige taken van de oudercommissie zijn vastgelegd in een modelreglement. Deze ligt ter inzage op de locatie.

Klachtenregeling ouders en oudercommissie

Wanneer ouders om welke reden dan ook ontevreden zijn over de geleverde dienstverlening, kunnen zij een beroep doen op de klachtenregeling. Kinderopvang Kikker Rik streeft naar een optimale kwaliteit van dienstverlening.

Behalve een klachtenregeling voor ouders is er ook een klachtenregeling voor de oudercommissie aanwezig, deze is bij de oudercommissies bekend.

Deze klachten kunnen uiteindelijk door de oudercommissie bij de Klachtenkamer gedeponereerd worden bij een geschil met de directie van Kinderopvang Kikker Rik. De officiële aansluiting bij de Klachtenkamer van oudercommissies is per 2009 ingegaan. Jaarlijks wordt er van de eventueel ontvangen klachten een jaaroverzicht opgesteld waarin alle schriftelijk vastgelegde klachten van Kinderopvang Kikker Rik, maar ook van de Klachtenkamer voor oudercommissies zijn vastgelegd.

Dit jaaroverzicht is voor ouders/verzoergers op locatie in te zien.

Tevens wordt het jaaroverzicht ter beschikking gesteld aan de oudercommissie en de GGD.

Locaties

Organisatie van een locatie

Kinderopvang Kikker Rik biedt ouders een keuze in het afnemen van verschillende opvangpakketten. Hierbij valt te denken aan 52- en 48 weken opvang, schoolweken- en vakantiewekenopvang, incidentele en halve dagopvang.

Daarnaast komt Kinderopvang Kikker Rik tegemoet aan de behoefte van de ouders om incidentele opvang buiten schooltijden te verzorgen. In overleg met de scholen kan bij voldoende deelnemende kinderen (minimaal 5) en organisatorische capaciteit ook opvang bij roostervrije middagen/ dagen en studiedagen worden aangeboden.

Wennen, begroeten en afscheid nemen

Wennen betekent voor het kind dat het voldoende vertrouwen heeft om te kunnen functioneren in de groep. Het verloop van de wenperiode is afhankelijk van een groot aantal factoren. De professionaliteit van de pedagogisch medewerker in het begeleiden van het wennen van kinderen zorgt ervoor dat adequaat gereageerd kan worden op de invloed van de verschillende factoren. Het eerste wenmoment vindt tijdens het intakegesprek plaats. Voor veel kinderen is dit voldoende, maar omdat het wennen afhankelijk is van verschillende omstandigheden kunnen in overleg extra individuele wenafspraken gemaakt worden. Bij de babygroepen is het wenselijk dat de baby komt wennen op het moment dat de ouder/verzorger nog zwangerschap- of ouderschapsverlof heeft, zodat de ouder stand-by is wanneer het wennen niet soepel verloopt.

Eten en drinken

Kinderopvang Kikker Rik kent een eigen voedingsbeleid waarin vastgelegd is waarom er voor bepaalde levensmiddelen is gekozen, wat het aanbod is en hoe wordt omgegaan met dieetvoorschriften, allergieën en medicijnen. Naast het zorgen voor alle benodigde bouw- en voedingsstoffen draagt Kinderopvang Kikker Rik ook zorg voor een evenwichtig eetritme.

Tijdens het intakegesprek wordt met ouders gesproken over de eetgewoontes van het kind thuis en het beleid ten aanzien van voeding. Hierbij komt het beleid voor traktaties bij verjaardagen en feesten ook aan bod. De pedagogisch medewerkers gaan er van uit dat kinderen zelf weten wat en hoeveel ze willen eten. Wel moet dan aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan.

Bij eten en drinken spelen alle pedagogische middelen een rol die te maken hebben met veiligheid en welbevinden. Eten en drinken zijn heel persoonlijk en ook sterk bepaald door cultuur en gewoontes in het gezin. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van grote verschillen in eetpatronen en -opvattingen.

In overleg met ouders wordt er rekening gehouden met voedingsvoorschriften die samenhangen met religie of medische redenen. Zo nodig wordt regelmatig informatie uitgewisseld over het eetgedrag van een kind.

Dagritme

Het dagritme bestaat uit een afwisseling van speelactiviteiten en verzorgingsactiviteiten. De speel- en zorgactiviteiten vinden iedere dag plaats en elke dag in dezelfde volgorde. Dit geeft de kinderen een gevoel van veiligheid en geeft hen structuur. Binnen de globale dagindeling wordt het aanbod gevarieerd. Pedagogisch medewerkers wisselen bewust spontaan spel, waarbij pedagogisch medewerkers aansluiten bij de kinderen, af met activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden geïnitieerd.

De pedagogisch medewerkers verdelen de dag in momenten waarop het mogelijk is om kinderen individueel te begeleiden en in momenten waarop groepsactiviteiten uitgevoerd worden. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en de groepsamenstelling geven de pedagogisch medewerkers vorm aan een vaste dagindeling. Bij een babygroep wordt de dag ingericht naar de tijden dat de baby's slapen.

Rituelen en regels

Hoe jonger een kind is hoe meer behoefte het heeft aan structuur. Om kinderen structuur te kunnen bieden zijn er regels nodig. Regels bieden een kind houvast, duidelijkheid en hierdoor ook veiligheid. Kinderen weten zo wat van hen verwacht wordt en wat zij van de pedagogisch medewerkers kunnen verwachten. Deze duidelijkheid en veiligheid helpen het kind om zelfvertrouwen op te bouwen. Ook rituelen bieden kinderen houvast en duidelijkheid. Er zijn dagelijks terugkerende rituelen en rituelen die bij een bepaalde gelegenheid horen. Kinderen houden van herhaling en patronen. De pedagogisch medewerkers verbinden vaste rituelen rondom activiteiten om zo voorspelbaarheid in te bouwen. Deze voorspelbaarheid geeft vertrouwen en veiligheid waardoor het gedrag van kinderen meestal positief wordt. Een veel gebruikt middel om een ritueel te creëren, is het koppelen van een liedje of versje aan een activiteit.

Indeling en inrichting binnen en buitenruimte

Binnen kinderopvang Kikker Rik zien de ruimtes er rustig uit. De speelmaterialen zijn zo opgesteld dat kinderen de materialen goed kunnen zien en zelf kunnen pakken en opruimen. De groepsruimtes hebben een heldere en overzichtelijke structuur en bieden een goede basis voor het creëren van speelsituaties. De pedagogisch medewerkers verdelen de groepsruimtes in plekken waar kinderen actief kunnen zijn en in plekken waar kinderen zich rustig terug kunnen trekken. Inspirerende en aantrekkelijke materialen zorgen er voor dat kinderen kunnen experimenteren op alle ontwikkelingsgebieden. De vaste basisopstelling van materialen en speelgoed zorgen ervoor dat kinderen in een korte tijd vertrouwd raken met de omgeving en weten waar zij mee kunnen spelen.

Samenwerking met derden

Kinderopvang Kikker Rik werkt met verschillende externe partijen samen. Er wordt zowel met onderwijsinstellingen als met vrijetijdsorganisaties samengewerkt. Deze samenwerking heeft altijd een pedagogisch doel. Door samen te werken met leerkrachten en scholen brengen de pedagogisch medewerkers een verbinding aan tussen de verschillende werelden van de kinderen. Op deze manier krijgen de kinderen de ruimte om te vertellen over gebeurtenissen die zij op school hebben meegemaakt. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden met derden zoals zwembaden, sportscholen, muziekscholen, musea en sportverenigingen. Op die manier kan Kinderopvang Kikker Rik een divers en uitgebreid activiteitenaanbod bieden.

Kinderdagverblijf specifiek

Samenwerking met derden

Het dagritme bestaat uit een afwisseling van speel/leeractiviteiten en verzorging/leeractiviteiten zoals bijvoorbeeld eten, drinken en handen wassen. Spontaan spel waarbij aangesloten wordt bij de interesses van de kinderen wordt afgewisseld met activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden georganiseerd. Wij zien de overgangsmomenten tussen de verschillende activiteiten als natuurlijke leermomenten voor de kinderen. Vanuit het perspectief van het kind is een overgangsmoment een van de vele activiteiten op een dag. De pedagogisch medewerkers betrekken de kinderen door hen mee te laten helpen bij het werk van de pedagogisch medewerkers. Deze overgangsmomenten zijn bijzonder geschikt om gesprekjes met de kinderen aan te knopen, zelfstandigheid te stimuleren, elkaar te helpen, rekening met elkaar te leren houden en zorg te dragen voor elkaar. De dagindeling en de daaraan verbonden overgangsmomenten verschillen per kindgroep op basis van de leeftijd van de kinderen. Het overgangsmoment is voor het kind tevens een belevenis die bij herhaling als ritueel beschouwt kan worden omdat het overgangsmoment aangeeft dat een volgende dagelijkse activiteit gaat starten. Het kind krijgt op deze wijze meer grip op de wereld om hem heen.

Samen spelen en samen leven

Kinderen profiteren van de toegevoegde waarde van het samenzijn in een groep. De pedagogisch medewerkers vormen een bron van veiligheid en vertrouwen. Maar zodra kinderen mobieler worden, tonen ze grote belangstelling voor andere kinderen. Als ze hun hoofd kunnen omdraaien, kijken ze richting andere kinderen. Zodra ze kunnen kruipen of lopen, gaan ze naar elkaar toe. Al heel jong hebben kinderen met elkaar een sociaal leven, met leuke en minder plezierige kanten. Zij hebben plezier met elkaar, dagen elkaar uit maar kunnen elkaar ook storen. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen in het aanleren van sociale vaardigheden zoals het aangaan van vriendschappen, het zelf oplossen van conflicten, experimenteren met solidariteit of verdraagzaamheid en te leren omgaan met verantwoordelijkheden. De pedagogisch medewerkers stimuleren het samenspel van kinderen en respecteren hun eigen spel door niet onnodig binnen te dringen in het spel. Zij geven kinderen daarnaast ook de ruimte om alleen te spelen. Spelen helpt kinderen om relaties aan te gaan. In rollenspel, 'doen alsof', kunnen kinderen uitproberen welke rol hen het best past en biedt hen tevens de mogelijkheid om gebeurtenissen te verwerken. Zij kunnen op deze manier bijvoorbeeld verschillende rollen uitproberen. In spelletjes met spelregels leren de kinderen spelenderwijs om te gaan met de meest voorkomende omgangsregels.

Bewegen en zintuiglijk waarnemen

Bewegen en het gebruik van de zintuigen zijn de basis van alle andere vormen van communicatie en leren. Kinderen leren en ontwikkelen zich door te bewegen zintuiglijke ervaringen op te doen. Het eerste contact van het kind met de wereld is lichamelijk. Kinderen bezitten een aangeboren drang in zich te bewegen en om hun zintuigen te gebruiken. Hoewel er verschil bestaat in tempo, doorlopen alle kinderen dezelfde volgorde in ontwikkelingsfasen. De pedagogisch medewerker stemmen het activiteiten aanbod af op de ontwikkelingsfasen van de kinderen, voor baby's bedenken de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld activiteiten die de zintuigen prikkelen. De inrichting van de binnen- en buitenruimte en de speelmaterialen komen tegemoet aan de bewegingsbehoeften van kinderen in alle specifieke ontwikkelingsfasen. Kinderen wordt spelenderwijs een rijke taalomgeving aangeboden door gebruik te maken van veel verschillende woorden.

Ieder contact tussen pedagogisch medewerkers en kinderen kan als het ware als een taalleersituatie worden gezien. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust dat het grijpen en creëren van kansen hierbij van belang is. Bij het inrichten van de ruimte wordt rekening gehouden met de te gebruiken woorden binnen het thema dat op dat moment actueel is. Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat. Vanaf het

moment dat een baby belangstelling krijgt voor de wereld om zich heen, denkt de pedagogisch medewerker na over de taal die zij het kind aanbiedt.

Communicatie en taal

Voordat kinderen gaan praten, is de taalontwikkeling al in volle gang. Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam. Om de taalontwikkeling te stimuleren spelen pedagogisch medewerkers in op waar de belangstelling van het kind naar uitgaat. Daarnaast verbinden de pedagogisch medewerkers de taal aan een voorwerp of activiteit. Daarom verschonen de pedagogisch medewerkers in de buurt van de wc waar de zindelijke kinderen gebruik van maken. Bovendien motiveren de pedagogisch medewerkers door af en toe te vragen of het kind naar de wc moet.